

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Venditio elctionis ad Officium, vel ad legatu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

transfere, ergo eodem modo, quando Rex, vel
Reipublica absolute concedit Senatoribus, vel Gubernatoribus ea Officia tradenda aliis, merito licentiam concedit illa vendendi. Videant tamen apud Dianam, *de rebus, §. 6. res. 3.* Proreget, alique, an ipsis expresse à Rege, vel supremo Principe sit verum: tunc enim nulla facit vel consuetudo, vel alia collata licentia.
¶ Duo tamen scopuli sunt omnino cavendi: Prior, si moderato pretio vendantur, sed prudenti consilio, & emolumentum officij: secus, præter iniustitiam, moderati precij, daretur etiam anxia Officiali electioni, qui populus plus iusto. Posterior, Ne indignis concedi à populo plus iusto. Posterior, Ne indignis concedi à populo plus iusto. Posterior, Ne indignis concedi à populo plus iusto.

Venditio electionis ad Officium, vel ad Legatum.

Et illam difficultatem pertinentem ad iustitiam distribuendam huc reducimus: An scilicet Senatoribus, vel ceteris, qui, cum non sint Domini aliquorum Officiorum, vel legati, vel pecunie, frumenti, panis, &c. tamen habent ea distribuenda ad suam electionem, An quoque, integrum iis sit, aliquid accipere ab illis, qui eligunt: eo prætextu, quod, cum Senator potuisset alium eligere, tamen hunc elegit, cum enim hæc electio sit pretio æstimabilis, posse illam competenti pretio vendi aliqui existimabit?

Respondet, esse diligenter distinguendum, vel enim factum est de pecunia, similibusque rebus temporalibus, quæ sunt distribuenda ex voluntate Testatorum, Fundationis, Prædecessorum, &c. Vel de Officiis, quæ à Republica, vel Senatoribus debent Civibus determinatæ conditionis conferri: & in utroque casu, Distributor, ut dictum est, nullum lus habeat, nisi eligendi, non autem sit Dominus siue Officij, siue pecunie distribuenda. De singulis separatim: nam quia Sanch. l. 2. *conf. 1. dub. 56.* (Idem etiam ibid. d. 38. n. *preferim 17. & 18.*) ea non divites legationem non sedat eius doctrina.

¶ Assero primò: Quando distribuenda est à te pecunia, vel quid æquivalens non potes accipere quidpiam propter electionem unius, potius, quam alterius, si accipias, peccas, & accepta restituere teneris: Ita de Lugo *lib. 2. dub. 55.* Ratio convincens est, quia sic te ipsa, non daret totam summam distribuendam. Si enim Testator iussit, ut quædam, v. g. nubi darentur à te centum aurei, tu vero velles decem exigere ab illa, quia eam elegisti, iam non centum daret, sed nonaginta. Neque dicas, eam liberè dære, ne id dicas, inquam, nam satis involuntariè eam dare præsumendum est. Certè ita regulariter contingit, ut præcedat: ut fuscè *alibi*. At verò si post acceptos, numeratosque integros aureos, nullo præcedente pacto, sine ullo metu, aliquid ex grato animo, verè, & libere tibi dare illa vellet, non repugno, Sed quæso te, id quando erit?

¶ Assero secundò: Quando distribuendum est officium, non potes licet hunc potius eligere, quam illum, quia ab hoc accepisti pretium, verum, si proportionatum pretium accipias, ad restitutionem non teneris. Ita de Lugo *1.2. de iust. d. 34. sect. 3. n. 37.* insinuat Less. l. 2. c. 14. d. 3. n. 64. Ratio est, quia quavis tu obligeris dare Officium alicui, veluti in genere, non tamen obligaris dare huic homini particulari: cum ergo hæc electio sit sub tuo dominio, & sit pretio æstimabilis, illam moderato

pretio vendens, non facis contra Iustitiam, & ut suppono neque Reip. damnum inferis, quia idoneum eligis.

9. Dices: Hæc ratio etiam probat, id non esse illicitum. Respondet, saltem tunc esset mortaliter illicitum, quando adesset lex sub mortali obligans, ne electio fieret nisi gratis, vel quando data esset tibi electio ea lege, ut gratis, ac sine pretio exhiberes. Sed neque in hoc casu obligaretur ad restitutionem accepti (supponimus autem à lege non invalidari donationem, sed solum prohiberi) quia non peccares contra Iustitiam commutativam, sed vel contra obedientiam, vel similem aliam virtutem. In eodem tamen casu, quo peccares mortaliter adverte, si facta à te electione, pecuniæque receptæ, adhuc ceteris integra, ut restitui ab electione, & collatione Officij posses, te obligati sub mortali ad rescindendam electionem, pecuniæque reddendam, & ad gratis de novo eligendum, ne scilicet peccatum mortale continuares, nam si irrefcindibilis est electio ad nullam restitutionem teneris, quia tunc eiusmodi restitutio, nec peccatum iam commissum, nec electionem irrevocabiler iam factam impedire posset.

10. Verget, Ad sunt leges prohibentes, quas ponit per extensum Sanch. l. 1. *conf. c. 1. dub. 56.* Cur ergo dictum est (quod adesset lex) Respondet quia, (ut rectè monet de Lugo *tom. 2. de iust. d. 34. sect. 3. n. 35.*) hæc leges solum loquuntur de electione, quoad distribuendam pecuniam, vel quid æquivalens, non verò, quoad distribuenda prædicta officia.

11. Anno superiore delegati sunt à Prorege, per hoc Regnum nonnulli Viri nobiles, qui censerent, seu deserberent numerum animarum, seu caput Regni, eorumque divitias, concessaque iisdem est facultas asciscendi sibi aliquot Ministros, quibus solveretur stipendium sui laboris, nempe unus aureus, vel quid simile pro quolibet die. Quidam ex his nobilibus, quandoquidem ei concedebatur hunc ministrum potius eligere posse, quam illum, quæsit à me, an ipsi liceret exigere pecuniam ab eligendo, ita ut dimidium aureum pro singulis diebus ipse sumeret, dimidium Minister?

12. Respondi, nequaquam licere, sub pena restitutionis. Rationem duxi ex hæcenus allata doctrina: nam eiusmodi electio ad Officium, seu Ministerium relatum ad illam determinatam pecuniam à Prorege taxatam, nõ concessa absolute Viro illi nobili, sed sub ea conditione, ut Minister lucraretur integrum aureum: quare hæc electio reducitur ad priorem illam distributionem pecuniæ integrè dandam electis, dictam *num. 7.* Atque adverte eodem peccato contra Iustitiam peccaturum eundem nobilem Virum, si ab initio acciperet aliquod pretium pro eiusmodi electione: nam tunc revera tota merces illi Ministro iustè à Prorege attributa nequaquam daretur, partem enim eius sibi Vir ille nobilis iam antea, et sponeret.

Venditio sententia probabilis.

13. Occurrit hic non absimilis difficultas in Iudice. Supponimus probabile esse eam opinionem, de qua l. 2. *de iust. tr. 1. d. 5. d. 5. dub. 7. a. n. 280.* licet Iudici ex duabus opinionibus æquè probabilibus unam eligere, & iuxta illam proferre sententiam. Iam inquiri, licetne, & iustè accipiet Iudex pecuniam, ut potius illam eligat, quæ mihi favet, quam illam, quæ meo adversario?

Respondet, cum illam sententiam improbabilem ego iudicaverim, & ploribus repobaverim *ibidem*, consequenter assero locum hic non habere questionem hanc, eam tamen legat, qui velit, apud Lessium *lib. 2. c. 14. d. 9. num. 64.* Valentiam *2. 2. q. 63. art. 1. d. 5. q. 7. p. 4.* Salom. *2. 2. q. 62. art. 4. contr. 2.* ac probabile iudicat *Bagl. 8. in 8. de p. p. c. 26. n. 34.* licet probabilis putet oppositum.